

SINIF YÖNETİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Esra ÖZAY KÖSE *

Atatürk üniversitesi, K.K. Eğitim Fakültesi, Biyoloji A.B.D. 25240, Erzurum

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; öğretmen adaylarının Sınıf Yönetimine yönelik görüşlerini çeşitli faktörlere göre belirlemektir. Çalışma Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 150 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Veriler 32 maddeyi içeren bir ölçek ile toplanmıştır. Öğretmen adaylarının genel olarak sınıf yönetimine karşı pozitif görüşlerini olduğunu, kendilerine güvendiklerini ve sınıf yönetimi derslerinin yeterli teorik bilgiyi verdiği ancak sınıf yönetimi dersinin uygulama yönünden yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca; öğretmen adaylarının bu derslere yönelik tutumlarının, cinsiyetlerine göre değişmezken, öğrenim gördükleri bransa göre değiştiği sonucu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sınıf yönetimi, Biyoloji ve Kimya Öğretmen Adayı, cinsiyet, brans

ABSTRACT

This study' aim is determined views of student teachers, about "classroom management" according to different factors. The study was applied 150 student teachers in education faculty. Data was collected with a scale that has 32 items. Results of study show that student teachers have positive view and self-confidence about "classroom management" and they think that "classroom management" lesson supply sufficiently teorik knowledge but not supply application. While views of student teachers didn't changed according to their gender, views of they changed according to their teaching department.

Key Words: Classroom management, Biology and Chemistry student teachers, Gender, Department

GİRİŞ

Öğretmen sadece öğreten kişi olmaktan çıkmış, öğrenmeyi sağlayan, yani sınıfta öğretim sürecini yöneten ve yönlendiren kişi konumuna girmiştir. Öğrenme öğretme süreçlerinin temel öğelerinden olan öğretmen, öğrenciyle devamlı etkileşim halinde bulunan, eğitim programını uygulayan, eğitim ortamında istendik davranışları kazandıran, öğretimi yöneten ve hem öğretimin hem de öğrencinin değerlendirmesini yapan kişidir (Kılıç ve Saruhan, 2005). Sınıftaki ilişki ve etkileşim düzenini oldukça değişken ve dinamik hale getiren öğrenci merkezli öğretim "sınıf yönetimi" kavramının ön plana çıkmasına neden olmuştur.

Sınıf yönetimi, sınıfın karmaşıklığını ve çeşitliliğini eşgüdümleyen, öğrenme çevresini daha etkili bir şekilde oluşturan bir yöntem olup sınıftaki uygulamaların tümüyle ilişkilidir. Bu uygulamaların hazırlayıcısı ve yönlendiricisi olarak öğretmen davranışları, öğrenme hedeflerine ulaşmada önemli bir etkidir. Bu nedenle öğrenci gereksinimleri çerçevesinde

* **Yazar:** esraozay@gmail.com

öğretmen, gerektiğinde bir lider, gerektiğinde bir arkadaş olabilmelidir (Terzi, 2002). Sınıf içinde öğretmenin yönetmesi gereken etkinlikler; fiziksel ortamın yönetimi, ilişkilerin yönetimi, plan program etkinliklerinin yönetimi, davranış yönetimi ve zaman yönetimi olmak üzere beş boyuttan oluşmaktadır (Başar;1999). Bu durumda, sınıf yönetimi sınıf ortamı içinde neredeyse her türlü öğretmen davranışını kapsayacak kadar geniş bir kavramdır.

Sınıf yönetimi, sınıf yaşamının bir orkestra gibi yönetilmesidir. İçinde öğrenmenin gerçekleştiği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli olanak ve süreçlerin, öğrenme düzeninin, ortamının, kurallarının sağlanması ve sürdürülmesi; öğretmen ve öğrencilerin çalışma engellerinin en aza indirilmesi, öğretim zamanının uygun kullanılması, etkinliklere öğrencilerin katılımının sağlanması, sınıftaki tüm kaynakların ve insanların yönetimidir (Başar, 2002).

Öğrencilerin başarılı olması bakımından öğretmenin sınıf yönetiminde sergilediği performansı oldukça önemlidir. Dolayısıyla, etkili sınıf yönetimi, öğretimin kalitesini doğrudan etkilemektedir (Çakmak ve ark., 2008). Günümüzde iyi bir öğretmenin sahip olması gereken önemli niteliklerden biri sınıf yönetimi alanında yeterli olmasıdır (Şentürk ve Oral, 2008). Bu niteliklere öğretmen adayları, öğretmenlik mesleği programlarına katılarak kazanır.

Öğretmen adaylarının aldıkları derslerden biri ‘Sınıf Yönetimi’ dir. Bu dersi alan öğretmen adayları öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilerle iletişim, motivasyon, zaman yönetimi, sınıf içi istenmeyen davranışlar ve bu davranışlara karşı geliştirilen sınıf yönetimi stratejileri, sınıf yönetimi modelleri, sınıf organizasyonu gibi konuları teorik ve uygulamalı olarak öğrenmektedirler. Sınıf yönetimi 2 saat teorik ve 2 saat uygulamalı olmak üzere iki boyutlu bir ders niteliği taşımakta idi. Ancak eğitim fakültelerinin yeni müfredatında bu dersin kredisi sadece teorik olarak 2 saate indirilmiştir.

Öğretmen adaylarına sınıf yönetimi ve disiplin konularının teorik olarak verilmesine rağmen, bu öğretmenlerin gerçek sınıf ortamında sınıfı kontrol edemedikleri görülmüştür (Azar,1999.). Buna bağlı olarak pratikte genel olarak öğretmen adaylarının ve yeni öğretmenlerin sınıf disiplinini sağlayamama, sınıfı düzenleyememe, öğrenci çalışmalarını değerlendiremememe, uygun materyalleri kullanamama, soru sorma tekniklerini bilemememe, öğrencileri motive edememe ve bireysel farklılıkları algılayamama gibi temel problemlere sahip oldukları bulunmuştur (Azar,1998).

Öğretmen adayları eğitim fakültelerinde sınıf yönetimi konusunda eğitilmelerine rağmen öğretmenlik uygulaması derslerinde sınıf düzenini bozan öğrencilerle baş edememektedirler. Öğretmenlik uygulaması dersinde yapılan gözlemler, aday öğretmenlerin son derece zengin materyallerle anlatacakları derse özenle hazırladıklarını göstermektedir. Yine, dersin amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırladıkları etkinlikleri büyük bir titizlikle uyguladıkları halde, sınıf kontrolünü yeterince sağlayamadıkları için istedik sonuçlara ulaşamamaktadırlar (Sert, 2006). Sınıf yönetimi ile ilgili ülkemizde birçok çalışma yapılmıştır. Şentürk ve Oral (2008) bu çalışmaları derlemişlerdir. Bu araştırma sonuçlarını incelediklerinde öğretmenlerin sınıf yönetiminin birçok boyutunda güçlüklerle karşılaştıklarını görmüşlerdir. Bu güçlükler arasında, öğrencilerin sınıf içi etkinliklerini ve ödevlerini kontrol etme, sınıftaki çalışma koşullarını geliştirme, öğretimi engelleyici faktörleri ortadan kaldırma gibi durumlar sayılabilir (Çakmak ve ark., 2008). Ülkemizde durum incelendiğinde sınıf yönetimi ile ilgili bu temel ilkelerin pek fazla dikkate alınmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır (Özan, 2006). Bayrak(1998)’a göre sınıfların kalabalık olması, fiziksel donanımın uygun olmayışı, öğretmenlere verilen öğretim dışı görevlerin fazlalığı yüzünden zaman ve enerjilerinin azaltılması, ekonomik kaygılar, mesleğe ve geleceğe ilişkin kaygıların olması, sınıf yönetimine ilişkin bilgi ve beceri

yoksunluğu v.b. nedenlerden dolayı öğretmenler sınıf yönetiminden istenen başarıyı gösterememektedirler. Sadık (2006)'nın bildirdiğine göre öğretmenler istenmeyen davranışlarla baş etmeyi genellikle deneme-yanılma yoluyla öğrendiklerini, sınıf yönetimindeki başarısızlıklarının nedenini ise hizmet öncesinde belli düzeyde bir eğitim almamalarına bağlamaları bu tür eğitimlerin gereklilik ve önemini arttırmaktadır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde sınıf yönetimi konusunu öğretmen, öğrenci ve farklı diğer boyutlarıyla inceleyen çalışmalar mevcut olmasına rağmen, öğretmen adaylarının konu ile ilgili görüşlerini araştıran çalışmaların sınırlı sayıda olduğu gözlenmiştir. Bu araştırma, öğretmenlerin hizmet öncesi ve sonrasında yetiştirilmesi bağlamında önemli görülebilir.

Araştırmanın Amacı:

Bu araştırma, öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşleri nelerdir?
2. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşleri adayların branşlarına göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde okuyan öğretmen adayları, örneklemini ise rastgele belirlenen 105 biyoloji ve 45 kimya anabilim dalında öğretmenlik uygulamasına katılan 84'ü kız, 66'sı erkek toplam 150 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Veri toplama Aracı

Araştırmada veriler, öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek amacıyla alanyazından faydalanarak 32 maddeden oluşan bir beşli Likert tipi derecelendirme ölçeği ile toplanmıştır. Bu dereceleme ölçeği ; (1) hiç bir zaman, (2) çok az, (3) bazen, (4) sıklıkla,(5) her zaman şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin alfa güvenirlik katsayısı 0,85 olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Anketten elde edilen veriler tablolaştırılmış ve ortalamaları verilmiştir. Örneklemdaki kişilerin görüşleri arasındaki cinsiyet ve branş farklılıklarını belirlemek amacıyla SPSS İstatistiksel Paket programında "t" testi uygulanarak sonuçlar analiz edilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmadan elde edilen bulgular ve yorumlar araştırmanın alt problemlerine göre sırayla aşağıda verilmektedir:

- 1) Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşleri Tablo.1' de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşleri

	Maddeler	Xort
1	Öğrencilerin bireysel farklılıklarını her zaman göz önünde bulundurabilirim	4,30
2	Sınıflardaki yerleşim düzeni öğrencilerimle iletişimimi olumsuz etkiler.	3,70
3	Öğrenciyi her zaman motive eder ve dikkatini çekebilirim.	3,97
4	Tereddüt etmeden veya bilgileri karıştırmadan akıcı bir şekilde konuşabilirim.	3,85
5	Sınıfta uyulması gereken kuralları çok iyi belirleyebilirim.	4,02
6	Her zaman derse zamanında ve istekli girerim.	3,89
7	Etkin dinlemeyi sınıfta kolaylıkla uygulayabilirim.	2,95
8	Sınıf kurallarını belirlerken öğrencilerin fikirlerini alırım.	4,05
9	Sınıf kurallarına uymayan öğrencileri cezalandırırım.	3,04
10	Beden dilimi etkili bir şekilde kullanabilirim.	3,95
11	Öğrencileri olumlu davranışları karşısında her zaman ödüllendiririm.	3,85
12	Sınıf yönetiminde olacakları önceden sezerim.	3,67
13	Sınıf yönetiminde stresli durumlarda kolayca sakinleşirim.	3,39
14	Öğrencilerden hatalı davranışlarımdan dolayı gerektiğinde özür dilerim.	3,91
15	Sınıf yönetiminde öğrencilerin görüşlerine önem veririm.	4,07
16	Öğrencileri kolayca ikna ederim.	3,84
17	Sınıftaki çalışmalara sınıftaki tüm öğrencilerin katılımını sağlarım.	2,85
18	Ders için ayrılan sürenin düzenli kullanımını sağlayabilirim.	3,99
19	Öğretmenlik eğitim sürecinde aldığım “sınıf yönetimi” dersini öğretmenlik hayatım için kullanışlı ve yeterli bilgi sağlamıştır.	3,21
20	Çok kalabalık sınıflarda derse konsantre olabiliyorum	2,77
21	Her olumsuz davranışta öğrencileri cezalandırmam.	4,11
22	Sınıftaki grup çalışmalarını yönetecek güce sahibim.	2,91
23	Öğrencilerin sorunlarını dinlerken o an çözüme kavuşturabilirim	3,81
24	Sözlü iletişimde öğrenciler üzerinde etkili olabilirim	2,88
25	Sınıf içindeki anlaşmazlıklara hoş görülü olabilirim	3,99
26	Dersimi dinlemeyen öğrencilere tahammül edebilirim	3,68
27	Öğrencilerin derse katılımını sağlayabilirim	2,89
28	Öğrencilerle sınıf dışında diyalog kurabilirim	4,17
29	Sınıftaki bütün öğrencilerin sevgi ve saygısını nasıl kazanacağımı biliyorum	2,75
30	Öğrencinin otoriteye karşı gelmesine engel olabilirim.	2,96
31	Sınıf içi kurallara uyulmadığında nasıl davranacağımı biliyorum	4,10
32	Ders anlatırken ses tonumu ayarlamakta güçlük çekmiyorum	4,10
	Toplam	3,61

Genel olarak bakıldığında öğretmen adaylarına yapılan bu ankette ortalama 3,61 ortalama ile “sıklıkla” cevabı alınmıştır. Bu ortalama yüksek bir değer olup öğretmen adaylarının sınıf yönetiminde kendilerine güvendiklerini göstermiştir. “Öğretmenlik eğitim sürecinde aldığım “sınıf yönetimi” dersini öğretmenlik hayatım için kullanışlı ve yeterli bilgi sağlamıştır” 19.

maddeye de 3,21 ortalama ile cevap vererek bu dersin önemine ve teorik bilgi vermesi açısından yeterliğine dikkat çekmektedir. Ancak sınıf yönetiminin sınıf ortamında uygulanması ile ilgili 7., 17., 22., 24., 27., 29. ve 30. maddelere öğretmen adayları sırasıyla 2.95, 2.85, 2.91, 2.88, 2.89, 2.75, 2.96 ortalama ile “bazen” cevabını vermişlerdir. Bu sonuç sınıf yönetimi derslerinde ve öğretmenlik uygulaması derslerinde uygulamanın yetersizliğinden kaynaklanıyor olabilir. Okçabol ve Gök’e (1998) göre, dile getirilen olumsuzlukların başında staj uygulamalarına yeterince ağırlık verilmemesi gelmektedir. Erdemir’in (2007) yaptığı çalışmada ise öğretmen adaylarının okullarda uygulama derslerini başarı ile tamamlamalarına rağmen, bu derslerin kendilerini gerçek ortamlara hazırlayamadığı, hizmet öncesinde yaptıkları öğretmenlik uygulamalarının pek ciddiye alınmadığı noktasında düşüncelere sahip oldukları anlaşılmıştır.

Öğretmenlik becerisi açısından bu davranışlar son derece önemlidir. Öğretmen adaylarının bu konuda uygulama yapmaya ihtiyaç duydukları açıktır. Bu anlamda öğretmenlerin öncelikle öğrenci ihtiyaçlarını dikkate alması ve öğrencilerin sınıfta bu ihtiyaçlarını karşılamak için iyi bir sınıf yönetimi uygulaması gerekir (Celep, 2002). Bu sonuç ile Çelikten ve Şanal’ın (2005) araştırma sonuçları tutarlılık göstermektedir. Bu araştırma sonucuna göre; öğretmen eğitiminin yeniden yapılandırılması ve mesleki yeterliklere sahip öğretmen yetiştirme sorunu dikkat çekmektedir. Öğretmen yetiştiren ulusal programların yeni taleplerini karşılayacak şekilde planlanması ve geliştirilmesi gerekir. Yeşilyurt ve Çankaya (2008) ‘ya göre; kendilerini bilgi ve beceri bakımından geliştirme ve meslek, alan, genel kültür-yetenek bilgisi bakımından yeterli görme niteliklerini öğretmenler sınıf yönetimi açısından kendilerinde var olan nitelikler arasında göstermişlerdir.

2) Öğretmen adayının cinsiyetinin etkisi:

Öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin sınıf yönetimi ile ilgili görüşlerine etkisini görmek için yapılan t testi sonucu tablo.2’de görülmektedir.

Tablo.2. Öğretmen adaylarının cinsiyetinin etkisi

Cinsiyet	N	X	SS	t	Sig (P)
Erkek	66	3,89	0,45	0,68	0,488
Kız	84	3,84	0,37	0,69	

Yapılan istatistiksel analiz sonucu $p = 0,488$ bulunmuştur. Bu değer tüm maddelerin ortalamaları üzerinden olup $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Yani öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşleri cinsiyetlerine göre değişmemektedir. Her iki cinsiyetin görüşlerinin ortalaması “sıklıkla” kategorisinde yer almaktadır (erkek:3,89-kız:3,84). Bu sonuç Çakmak ve arkadaşlarının (2008) yaptıkları çalışmayla paralellik taşımaktadır. Çubukçu ve Girmen (2008) yapmış oldukları çalışmada kadın ve erkek öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri açısından farklılık göstermedikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Teker teker soru bazında yapılan istatistiksel analizde cezalandırma, ise 7. maddede (t:2,54; p:0,01), 9. maddede (t:2,38; p:0,01), 16. maddede (t:2,54; p:0,01) ve 30. maddede (t:2,34; p:0,02) erkekler lehinde farklılık gözlenmiştir. Bu maddeler sınıfta etkin dinleme sağlama, cezalandırma, öğrencileri ikna etme ve otoriteye karşı gelmemelerini sağlama ile ilgilidir. Toplumumuzda ataerkil bir aile tipi olduğu ve erkeğin egemenliği bulunduğu için erkek öğretmenler sınıflarda daha kolay otorite sağlayabilir ve cezalandırma yapabilir. Bayan

öğretmenler ise doğaları gereği daha hassas ve duygusal olduklarından sınıfta çıkabilecek olumsuzlukları erkeklere göre daha az tolere edebilirler. Bu maddelerin dışındaki maddelerde bir farklılık gözlenmemiştir. Güven ve Demirhan (2004), Beden Eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre sınıf yönetiminin öğretmen davranışı boyutuna ilişkin görüşlerinde anlamlı düzeyde farklılık bulmuşlardır. Okul içerisinde erkek beden eğitimi öğretmenlerinin kadın öğretmenlere göre daha sert bir yapıda görülerek disiplin sağlama işlerinde kullanılması, dolayısıyla ders içerisinde de öğrenci ile arasına mesafe koymasından kaynaklanabileceğinden bahsetmişlerdir..

3) Öğretmen adayının öğrenim gördüğü branşının etkisi:
Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri branşların sınıf yönetimi ile ilgili görüşlerine etkisini görmek için yapılan t testi sonucu tablo.3’de görülmektedir.

Tablo.3. Öğretmen adayının öğrenim gördüğü branşının etkisi

Branş	N	X	SS	t	Sig (P)
biyoloji	105	3,76	0,40	5,05	0,000
kimya	45	3,95	0,30	5,65	

Her iki branştaki öğretmen adaylarının görüşlerinin ortalaması “sıklıkla” kategorisinde yer alsa da (biyoloji ögrt.:3,76; kimya ögrt: 3,95) yapılan istatistiksel analiz sonucu $p = 0,000$ bulunmuştur. Bu değer $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yani öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşleri öğrenim görülen branşa göre değişmektedir. Bu bulgumuzu destekleyen bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Şentürk (2007), uygulama liselerindeki fizik, kimya, biyoloji ve matematik öğretmenlerinin sınıf yönetimi yaklaşımlarının benzer nitelikte olduğunu bulmuştur. Durmuş ve Demirtaş (2009), farklı branşlardan öğretmenlerin sınıf yönetiminde gösterdikleri davranışların benzer olduğunu göstermişlerdir.

Bunun nedeni; kimya dersi konularının biyoloji ders konularına göre daha fazla yöntem ve teknik anlatılması olabilir. Ayrıca, Kimya dersi daha çok sayısal ve problemlere dayalı bir ders olduğundan biyoloji gibi ezbere dayalı olmadığından bu durum öğrenciler açısından dersin takip edilmesini sağlar böylelikle sınıf yönetimi daha kolay olur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

- 1) Öğretmen adaylarının genel olarak sınıf yönetimine karşı görüşlerinden kendilerine güvendiklerini ve sınıf yönetimi derslerinin yeterli teorik bilgiyi verdiği ancak sınıf yönetimi dersinin uygulama yönünden yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.
- 2) Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşleri cinsiyetlerine göre değişmemektedir.
- 3) Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik görüşleri öğrenim gördükleri branşlara göre farklılık göstermektedir.

Bu sonuçlara göre bazı önerilerde bulunulabilir;
Öğretmenlik mesleği programları, sürekli kendini geliştirebilen etkili öğretmenler hazırlamaya yönelik olmalıdır. Sınıf yönetimi dersi hem teorik hem de uygulama olarak yürütülmelidir. Öğretmen adaylarına çeşitli ortamlarda geniş deneyim kazandırıcı uygulamalara gidilmelidir. Uygulaması olan derslerin yeterince sınıf içi uygulamaları yapılmalıdır. Öğretmenlerin sınıf

yönetimi alanındaki eksiklerini ve yetersizliklerini gidermek için ise hizmet içi eğitim uygulamalarına gidilmelidir. Derslerde sınıf düzenini sağlamak için öğretmenlerin öğrencileri sıkımayacak dikkatlerini toplayacak öğretim yöntemlerini kullanmaları gerekir. Sınıf kuralları, bu kurallara uyulduğu veya uyulmadığı takdirde gerçekleşecek yaptırımları dersin başında belirtilmelidir. Farklı bölgelerde ve illerde yapılan araştırmaların sonuçları karşılaştırılarak gerekli değerlendirmeler yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Azar, A. (1998). Fizik Öğretmenlerinin Meslekî Gelişim Sürecinde Özel Konular, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, KTÜ. Fen Bilimleri Enstitüsü, 1998.
- Azar, A. (1999). Yeni Öğretmenlerin İş Başında Gelişimini Destekleyen Modeller, *Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 11, s. 39-45.
- Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi*. M.E.B. Yayınları.İstanbul.
- Başar, H. (2002). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: PegemA Yayınları.
- Bayrak, C. (1998). *Okul Ve Sınıf Yönetimde Yeni Yaklaşımlar. Eğitim Bilimlerinde Yenilikler*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları: 1016.
- Celep, C. (2002). *Sınıf yönetimi ve Disiplin*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Çakmak, M., Kayabaşı, Y. ve Ercan, L. (2008). Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Stratejilerine Yönelik Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35: 53-64.
- Çelikten, M., ve Şanal, M. (2005). Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Çubukçu, Z ve Girmen, P. (2008). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Görüşleri. *Bilgi*, Kış / 2008 sayı 44: 123-142.
- Durmuş G. ve Demirtaş H. (2009). Genel Lise Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Gösterdikleri Davranışların Demokratikliğine İlişkin Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 121- 138.
- Güven B. ve Demirhan G. (2004). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf yönetiminin Öğretmen Davranışı Boyutuna İlişkin Görüşleri. *The 10th ICHPER•SD European Congress And The TSSA 8th International Sports Science Congress*. The Mirage Park Resort, Antalya.
- Erdemir, N. (2007). Mesleğe Yeni Başlayan Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Şikayetler. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 22, 135-149.
- Kılıç A. ve Saruhan H. (2005). *Teknik Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Becerileri*. Marmara Üniversitesi MTET 2005 Kongresi Bildiriler Kitabı, 407-417.
- Okçabol, R. & Gök, F. (1998). *Öğretmen Profili Araştırma Raporu*. 75. Yılda Eğitim. İstanbul:Tarih Vakfı Yayınları.

Özan ,M. (2006). *Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi kurallarını Uygulamalarına İlişkin Öğrenci görüşlerinin Karşılaştırılması*. 5. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 13- 15 Eylül 2006, Muğla Özetler Kitabı, Sayfa 505.

Sadık, F. (2006). Öğrencilerin İstenmeyen Davranışları ve Bu Davranışlarla Baş Edilme Stratejilerinin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerine Göre İncelenmesi ve Güvengen Disiplin Modeli Temele Alınarak Uygulanan Eğitim Programının Öğretmenlerin Baş Etme Stratejilerine Etkisi, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

Sert, N. (2006). *Sınıf Disiplini konusuna Öğretmen/Öğrenci yaklaşımları*. 5. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 13- 15 Eylül 2006, Muğla – Özetler Kitabı, Sayfa 154.

Şentürk, H.(2007). D.Ü. Uygulama Liselerindeki Rehber Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Yaklaşımları. *Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* 8, 7-16.

Şentürk, H. ve Oral, B. (2008). Türkiyede Sınıf Yönetimi İle İlgili Yapılan Bazı Araştırmaların Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. Güz-2008 C.7 S.26 (001-026).

Terzi, A.R. (2002), “Sınıf Yönetim Açısından Etkili Öğretmen Davranışları”, *Milli Eğitim*, Yaz-Güz 2002, S.165.

Yeşilyurt, E. & Çankaya, İ. (2008). Sınıf Yönetimi Açısından Öğretmenin Niteliklerinin Belirlenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 23, 274-295.